

Joustava esi- ja alkuopetus

Rehtorit ja johtajat yhteistyön mahdollistajina

Tiia Vitikainen
Martti Ahtisaaren koulu, Kuopio

Tiimioppimisen tuokiot

- 4 aihetta
- kesto 8-12 min/keskustelu
- Valitkaa jokaisesta keskustelusta yksi luova, kiinnostava tai muuten inspiroiva puheenvuoro eli HELMI, jonka kiteytätte ja jaatte koko porukalle.

Rakentavan keskustelun pelisäännöt

Kai Alhanen, Sitran Erätauko-hanke

- Kuuntele toisia. Älä keskeytä tai käynnistä sivukeskusteluja.
- Liity toisten puheeseen ja käytä arkikieltä.
- Kerro omasta kokemuksesta.
- Puhuttele muita suoraan ja kysy heidän näkemyksiään.
- Ole läsnä ja kunnioita toisia sekä luottamuksen ilmapiiriä.
- Etsi ja kokoa. Työstä rohkeasti esiin tulleita ristiriitoja ja etsi piiloon jääneitä asioita.

Aihe 1: PERIAATE

Mikä joustavan esi- ja alkuopetuksen periaatteista on sinulle tärkein tai merkityksellisin ja miksi?

Kuopion joustavan esi- ja alkuopetuksen periaatteet

- pitkäkestoiset,
heterogeeniset
pikkutiimit
- leikki, leikillisuus ja
toiminnallisuus
- omatahtisuus

Aihe 2:

OMATAHTISUUS

- Miten omatahtisuudelle voidaan tarjota mahdollisuuksia?
- Millaisia keinoja tiedät olevan käytössä yksikössäsi?
- Millaisilla rakenteellisilla ratkaisulla voidaan tukea omatahtisuuden toteuttamista?

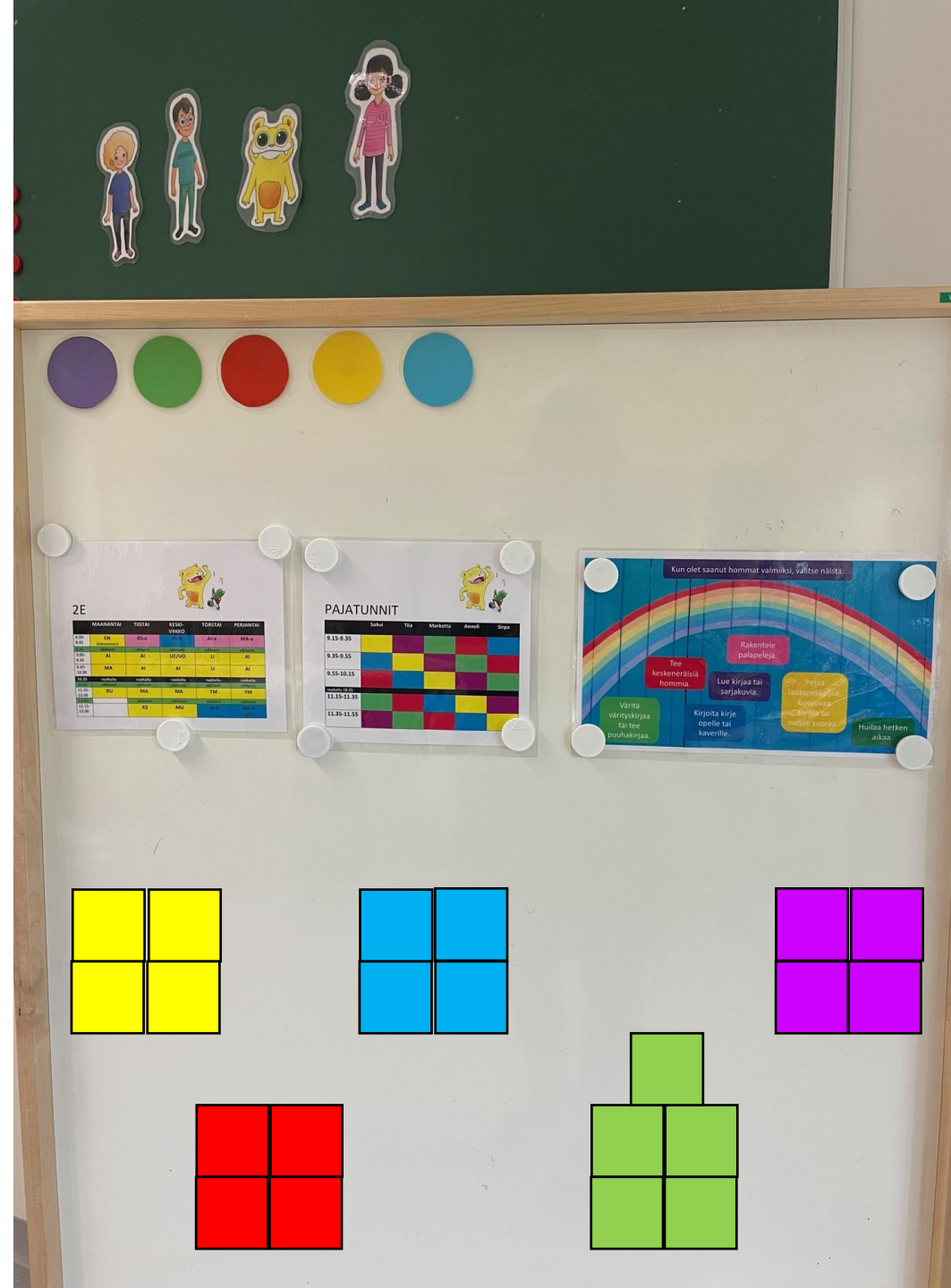

Pitkäkestoiset, heterogeeniset pikkutiimit

- restoratiivinen lähestymistapa
- väriryhmät
- heterogeenisuus
- istuma- ja jonojärjestys
- tiimioppiminen

ERILAISIA TOIMINNAN MALLEJA:

- oman luokan sisällä
- eska + 2.lk
- 1. lk ja 2.lk
- 2x 2.lk
- 2.lk ja 6.lk

Pikkutiimipedagogiikan hyötyjä oppilaan näkökulmasta

- SYRJÄYTYMISEN EHKÄISY on sisällä rakenteessa. Aina on oma tiimi; jonossa, ruokapöydässä jne. Koskaan ei jää yksin.
- Tilaisuuksia VERTAISOPPIMISEEN on päivittäin, sitä tapahtuu valtavasti koko ajan.
- TOIMINNANOHJAUKSEEN ei aina tarvitse aikuisen apua. Oma tiimi auttaa ja ohjaa.
- SOSIAALISET TAIDOT ovat aidosti treenissä, sillä ryhmätyö- ja vuorovaikutustaitoja harjoitellaan päivittäin.
- YHTEISTYÖTÄ hiotaan opettelemalla yhdessä sovittelemaan ja neuvottelemaan.

Pikkutiimipedagogiikan hyötyjä oppilaan näkökulmasta

- Mahdollisuus HENKILÖKOHTAISEEN TUKEEN lisääntyy. On enemmän tilaisuuksia saada yksilöllistä aikaa aikuisen kanssa.
- MOTIVAATIO lisääntyy, sillä vaihtelevat, toiminnalliset ja lyhyemmät opetustuokit auttavat jaksamaan.
- OMATAHTISUUS on myös sisäänrakennettuina pajatunteihin. Jokaisella on mahdollisuus tehdä asioita itselle sopiva määrä, sillä ajan tullessa täyteen tehtävä vaihtuu.
- VALINNAISUUS lisääntyy, sillä pienelle ryhmälle on helpompaa antaa vaihtoehtoja tai vapaavalintaisia osuuksia.
- LEIKILLISYYDELLE ja TOIMINNALLISUUDELLE on paljon tilaa ja mahdollisuuksia.

Aihe 3: PIKKUTIIMIT

- Millaisia pikkutiimejä yksikössäsi toimii?
- Onko rakenteissa pitkäkestoisuutta?
- Ovatko pikkutiimit heterogeenisiä?

Hyvän johtajan vahvuuksia

INNOVAATTORI JA INSPIROIJA

luovuus, ongelmanratkaisukyky, herkkyyys, uteliaisuus, toisinajattelu, avoimuus uutta kohtaan, intuitiivisuus, spontaanius, tulevaisuuteen suuntautuneisuus

RINNALLAKULKIJA

kuuntelukyky, kannustavuus, sparraustaito, empaattisuus, kiinnostuneisuus, ymmärtäväisyys, asiantuntevuus, huumorintajuus, kunnioittavuus

TEKIJÄ JA TOTEUTTAJA

koordinaatiokyky, rationaalisuus, oikeudenmukaisuus, yhteistyökykyisyys, helposti lähestyttävyyys, läsnäolevuus, rehellisyys, sitoutuneisuus, positiivisuus

Johtaminen on ajattelua.
Hyvä johtajuus on hyvää ajattelua.

Hyvä rehtori/johtaja

- ottaa vastuun
- tunnistaa ihmisten ja ideoiden mahdollisuudet
- omaa halua ja rohkeutta kehittää tätä potentiaalia.

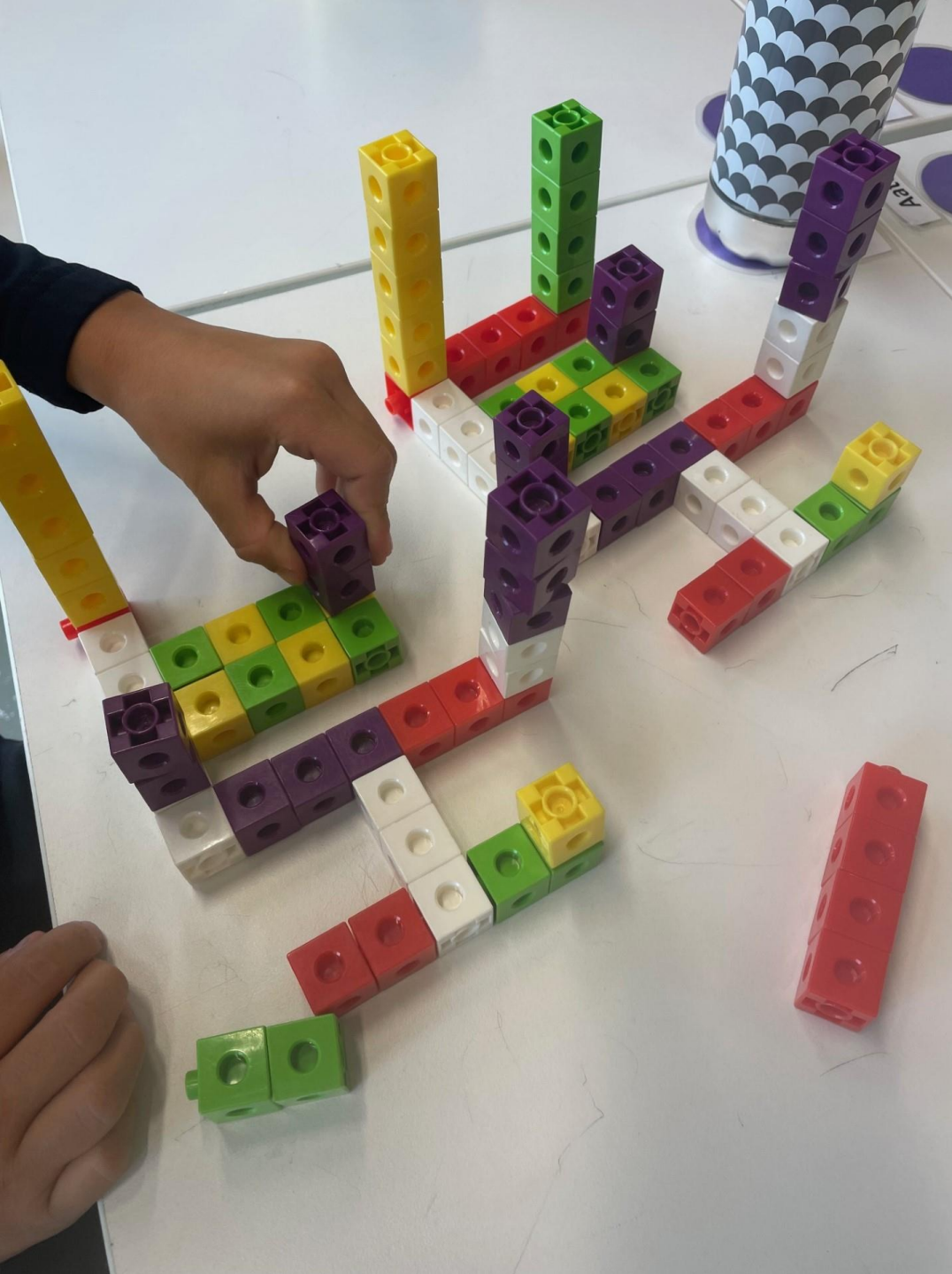
Aihe 4: JOHDON ROOLI

Mitä asioita johto tekee ja voisi tehdä joustavan esi- ja alkuopetuksen periaatteiden toteutumiseksi näistä kahdesta näkökulmasta:

OPERATIIVINEN
JOHTAMINEN

STRATEGINEN
JOHTAMINEN

Esimerkki: lukujärjestys

MILLÄ TASOLLA MENNÄÄN?

1. Rehtori tekee lukujärjestykset.
2. Rehtori varaa tilan tiimisuunnitteluajalle.
3. Rehtori varaa mahdollisuuksia yhteistoiminnalle.
4. Tiimi suunnittelee tietyillä reunaehdoilla.
5. Tiimi suunnittelee vapaasti.
6. Koulussa kehitetään yhdessä innovoiden uusia ratkaisuja lukujärjestyksiin.

Idea tai ajatus, jonka nappaan
täältä matkaan

“Otan rennosti,
mutta ilahdun aina kun asiat vähän kuin
vahingossa onnistuvat.

Joskus ne saattavat jopa lipsahtaa kohtalaisesta
hyvän puolelle.”

- Miika Nousiainen -